

Okul Öncesi Eğitimde Alan Gezisi Etkinlikleri*

Emine Kızıldaş**, Ramazan Sak***

Makale Geliş Tarihi: 12/10/2016

Makale Kabul Tarihi: 25/10/2016

Özet

Alan gezileri, yapılandırmacı eğitim anlayışının okul öncesi eğitim basamağındaki en somut uygulamalarından biridir. Alan gezisi etkinliklerinin çocuklar ve öğretmenler açısından kazanımları düşünüldüğünde en çok uygulanması gereken etkinliklerden biri olması gerekirken, okul öncesi eğitim kurumlarında en az uygulanan etkinliklerden biridir. Bu çalışmanın amacı okul öncesi eğitim kurumlarında alan gezisi etkinliklerine ilişkin alan yazından yararlanarak eğitimcilere yol gösterici, destekleyici bilgiler sunmaktır. Bu çalışmada, alan gezisini engelleyici faktörlere değinilmiş, alan gezisi türleri tanıtılmış, alan gezisi planlanırken dikkat edilmesi gereken faktörler, alan gezisinden önce yapılması gerekenler, alan gezisi süresince yapılması gerekenler ve alan gezisi sonrası deneyimler yine alan yazından yararlanılarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, alan gezisi, alan gezisi etkinlikleri, okul öncesi eğitim etkinlikleri.

Field Trip Activities in Preschool Education

Abstract

Field trip is one of the most concrete applications of the constructivist approach in preschool education. Considering the acquisitions of the field trips in terms of children and teachers, they should be one of the most implemented activities, but they are the one activity which is implemented the least in preschool institutions. The purpose of this study is to provide instructive and supportive information to the educators by using the literature related to the field trip activities in preschool institutions. In this study, the factors that prevent field trips are mentioned, the types of field trips are introduced, and the factors which should be considered when planning a field trip, the things that should be done during a field trip and the experiences after a field trip are explained based on the literature.

Keywords: Preschool education, field trip, field trip activities, preschool education activities.

*Bu çalışma Yüzüncü Yıl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: 2015-EBE-D344.

** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı, Türkiye, ekiziltas@agri.edu.tr

*** Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Van, Türkiye, ramazansak06@gmail.com

1. Giriş

Türk eğitim sisteminde eğitim-öğretim faaliyetlerinin genel olarak sınıf içinde yapıldığı bilinen bir gerçektir. Oysa sınıfta yapılan eğitim-öğretimin sınıf dışı eğitim etkinlikleriyle desteklenmesi çok önemlidir. Çünkü çocuklar en iyi öğrenmeyi yaşamın içinde aktif olarak katıldıkları etkinlikler ile gerçekleştirmektedirler (Demir, 2007). Bu etkinliklerden biri olan alan gezileri alan yazında farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Örneğin, Krepel ve Durall (1981) alan gezilerini çocukların fikirleri ve deneyimleri arasında bağlantı kurdukları, eğitsel amaçla yapılan okul veya sınıf gezileri olarak tanımlarken, Tal ve Morag (2009) alan gezilerini eğitsel amaçlar için tasarlanan çocukların ders dışında farklı yerlerle etkileşime geçerek deneyim kazanmaları olarak tanımlamaktadırlar. Alan gezilerinde çocuklar, doğal ortamı gözlemlemekte ve yaşadıkları deneyimleri anlamlandırmaktadırlar. Ayrıca alan gezileri ile sınıf içerisinde her zaman yapamadıkları faaliyetlerle ilgilenmekte, yeni kavramlar ve bilgiler edinmekte, daha önceki bilgilerinin pekiştirme fırsatı elde etmektedirler (Lei, 2010a). Çünkü alan gezileri çocukların önceki deneyimleri ile gezi ve sınıftaki deneyimleri arasında bağ kurmalarına yardım etmektedir (Lei, 2010b).

Alan gezisi etkinlikleri, çocuklara; olayları, kişileri doğal koşulları içinde tanıma, sorunları kavrama, eleştirel düşünme, kişilere ve olaylara nesnel ölçütlerle yaklaşma, sorumluluk duygusu kazanma ve iş birliği yapma gibi önemli davranışlar kazandırmaktadır (Bilen, 1993). Çocuklar bu davranışları edinirken eğlenerek öğrenme fırsatı elde etmektedirler. Çocukların sınıf dışında eğlenerek öğrenecekleri öğrenme alanlarının başında spor merkezleri, hayvanat bahçeleri, botanik parkları, ormanlık araziler, müzeler, kütüphaneler, doğa merkezleri (mağaralar, göller, akarsular, sahil alanları vs.), tiyatro, sinema, bölgesel kolej ve üniversiteler, çeşitli toplumsal kurum ve kuruluşlar gelmektedir (Smith Walters, Hargrove ve Ervin, 2014). Söz konusu bu yerlerden birine yapılacak aynı alan gezisi tekrar edilme özelliğine sahip olabildiği için önemlidir. Örneğin, bir inşaat alanına inşaatın başlangıcında, ortasında ve sonunda gidilerek çocuklar yeni gelişimsel beceriler kazanabilmektedirler (Griffin, 1990). Belirtilen doğal çevreler okul ortamında anlatılan olguların ve karmaşık bilgilerin doğal ortamda gözlenmesini, gerçek dünyanın farkında olunmasını ve ilk elden deneyim kazanılmasını sağlamaktadır (Bowker ve Tearle, 2007; Kola-Olusanya, 2005; Leback 2007; Rebar, 2012; Scarce 1997; Skop, 2009). Yapılan araştırmalarda bu ortamların okuldaki eğitimi destekledikleri ortaya konulmuştur (Gerber, Cavallo ve Marek, 2001; Hannu, 1993). Bazı eğitimciler zamandan ve seyahat masraflarından tasarruf etmek için daha kolay olan okul bilgisayarlarını kullanarak, dijital saha gezilerini tercih etmektedirler. Çocuklar dijital tecrübeyle de öğrenebilir ancak tüm duyularının tamamen dâhil olduğu çok boyutlu bir faaliyetle karşılaşma ihtimalleri zayıftır (National Research Council (NRC), 2009). Buna karşın, alan gezileri çocukların bütün duyuları ile öğrendikleri görsel, dokunsal ve işitsel etkinlikleri kapsamaktadır (Scarce, 1997). Alan gezileri süresince çocuklar görebilmekte, duyabilmekte, koklayabilmekte,

dokunabilmekte ve bazen de nesnelerin tadına bakabilmektedirler. Oysaki sınıfta sadece konuşulmakta ya da okuma yapılmaktadır (Day ve Parker, 1977). Alan gezileri çocuklara nitelikli deneyimlerle derin öğrenme fırsatları sunmakta ve çocukların konuya olan ilgi ve meraklarını artırmaktadırlar (NRC, 2009). Çocuklar alan gezileri sayesinde okul ortamı dışında unutamayacakları tecrübeler kazanmakta, öğrenmelerini pekiştirecek kalıcı izli davranış değişiklikleri yaşamaktadırlar. Çocuklar aktif olarak katıldıkları eğitim etkinlikleriyle yaşadıkları toplumda sorumluluklarının daha fazla bilincine varmaktadırlar (Demir, 2007).

Ballenger (1983) alan gezilerinin öğrenme üzerinde pozitif etkileri olduğunu ve iyi bir okul öncesi eğitim programının çocukların çevrelerini keşfetmelerini sağlayacak yaşantılar için fırsatlar sunması gerektiğini belirtmiştir (akt. Hynes ve ark., 1983). Hynes'e göre (1962) yaşantı, araştırma, keşfetme, deneme, yeniden yapılandırma, konuşma ve dinleme iyi bir okul öncesi eğitim programının özellikleri arasındadır (akt., Hynes ve ark., 1983). Söz konusu okul öncesi eğitim programlarının bu özellikleri taşımalarında alan gezilerine verdikleri önem hayati derecede önemlidir. Zigler ve Trickett (1978) yaptıkları çalışmada, alan gezilerinin çocukların sosyal yeterliliklerinde belli yaşantı ve etkileşimler sunma konusunda etkili olduklarını bulmuşlardır. Ayrıca, alan gezileri çocukların; ilk elden deneyim kazanmalarını sağlamakta, bilime olan ilgi ve motivasyonlarını artırmakta, öğrenmeleri arasında bağlantı kurmalarını sağlamakta, gözlem ve algı yeteneklerini güçlendirmekte ve sosyal becerilerinin gelişimini desteklemektedir (Michie, 1998).

Alan gezilerinin çocukların gelişimi ve eğitimi üzerinde yukarıda sıralanan olumlu etkilerine rağmen okul öncesi eğitim kurumlarında alan gezilerine yeterince yer verilmemektedir (Mason, 1980). Koç ve Sak (2016) tarafından 683 okul öncesi öğretmenle yürütülen çalışmada okul öncesi eğitim programında yer alan 10 etkinlik türünü uygulamama oranları şu şekildedir: Hareket etkinliği (% 4,8), Türkçe etkinliğini (%2,8), Fen etkinliği % 10,5, Matematik etkinliği (% 4,8), Oyun etkinliği (%2,3), müzik etkinliği (% 1,9), Okuma-yazma etkinliğini (% 4), Drama etkinliği (% 11,3) ve Sanat etkinliği (% 5,4). Ancak, öğretmenlerin % 59'u alan gezisi etkinliğini hiç uygulamadıklarını belirtmiştir. Alan gezisi etkinliğinin uygulanmama oranı diğer etkinlik türleriyle karşılaştırıldığında en az uygulanan etkinlik olduğu ortaya çıkmaktadır. Alan gezisi etkinliklerine uygulamada yeterince yer verilmemesini farklı sebepleri bulunmaktadır. Farklı uzmanlar tarafından farklı sınıflamalar yapılmış olup aşağıda bunlardan bazılarına yer verilmiştir.

1.1. Alan Gezilerini Engelleme Faktörleri

Alan gezilerine uygulamada yeterince yer verilmemesine ilişkin Mason (1980) şu sebepleri sıralamıştır:

- Zamanın iyi planlanmaması,
- Gezi alanında yardım edecek personel eksikliği,

- Okul yönetiminin yeterli desteği vermemesi,
- Öğretmenin gezi alanında çocukları koordine edememesi,
- Maddi olanakların yetersizliği,
- Ulaşım imkânının sınırlılığı,
- Alan gezisi yapılacak yer için gerekli resmi işlemlerin uzun sürmesi,
- Sınıf mevcudunun fazla olması.

Michi (1998) başarılı alan gezisine engel olan yedi bariyeri şöyle ifade etmiştir:

- Ulaşım,
- Öğretmenin eğitimi ve tecrübesi,
- Okul müfredatı ve öğretmenin hazırlık yapma kabiliyeti,
- Alan gezilerinde okul yönetimi desteğinin yetersizliği,
- Müfredatın esnek olmayışı,
- Çocukların olumsuz davranışları,
- Alan gezisi yapılacak mekân ile ilgili sınırlılıklar.

Yukarıda belirtilen unsurların dışında, gezi yerinde çocuklara cazip gelecek bazı unsurlardan dolayı gezi amacından uzaklaşabilmektedir. Çocuklara gezi ile ilgili gerekli açıklamaların yapılmaması da gezinin amacına ulaşmasını engelleyebilmektedir. Ayrıca, ilgili alana yapılacak gezilerde etik boyutların göz ardı edilmesi de geziyi olumsuz etkileyebilmektedir (Rennie, 2007).

Gezi için zaman bulmak ve geziye katılamayacak öğrenciler için düzenlemeler yapmak öğretmenin mevcut durumda yoğun olan programına yeni bir görev ilave etmektedir (Mawdsley, 1999; Scarce, 1997). Öğretmenler alan gezilerini planlarken ulaşım ve güvenlik sorunlarının yanı sıra, büyük bir grubu organize etme ve zamanı ayarlama gibi nedenlerden dolayı da sorun yaşamaktadırlar (Hudak, 2003). Ayrıca sınıf gezi alanına ulaştığında öğrenme eyleminin gerçekleşmesi için öğretmenin çocukları alan gezisine hazırlaması gerektiğinden öğretmenin bu konuda da ciddi bir çaba harcamasını gerektirmektedir (Behrendt ve Franklin, 2014). Kalvaitis'e göre (2007) öğretmenin en büyük sorunu alan gezisinde sınıfın kontrolünü kaybedeceği düşüncesidir. Gezi yerine varıldıktan sonra, çocuklar genellikle heyecanlı, keşfetmeye istekli ve kontrol edilmesi zor olduklarından öğretmenlerin özel çabalarını gerektirmektedir (Falk ve ark., 1978). Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin alan gezileri için ayrılmış bir bütçe bulamayışı (Ertör, 2015) ve yardımcı personel eksikliği de alan gezilerini olumsuz etkilemektedir (Ertör ve Akan, 2016). Yukarıda sayılan bu sebepler öğretmenlerin görev yaptıkları okullar ve çalışma koşullarına bağlı olarak farklı oranlarda okul öncesi eğitim kurumlarında alan gezilerine daha az yer verilmesi üzerinde etkili olabilmektedir.

1.2. Alan Gezileri Türleri

Alan gezileri formal ve informal alan gezileri olmak üzere iki farklı şekilde yapılabilmektedir.

Formal alan gezileri

Formal alan gezileri belirli bir program çerçevesinde yapılandırılmış etkinliklerdir. Öğretmen resmi olarak belirli bir formatı izlemekte olup bu geziler planlı, oldukça iyi yönetilmiş deneyimlerden oluşmaktadır. Örneğin devlet kurumları, müzeler ve iş yerleri gibi kurumlara düzenlenmesi düşünülen alan gezilerinin belirli bir program çerçevesinde olması gerekmektedir. Belirtilen kurumlarda çalışan personel, deneyimleri ile çocuklara zengin öğrenme faaliyetleri sunmaktadır. Bu tür programlı gezi etkinlikleri sistematik bir düzene bağlı oldukları için uygulanması da kolay olmaktadır. Bununla birlikte, çocukların bu alan gezileri süresince deneyimleme ile kişisel olarak etkileşim kurma olanakları asgari düzeyde olmaktadır (Rennie, 2007).

İnformal alan gezileri

İnformal alan gezileri yarı yapılandırılmış gezilerdir. Bu tür gezilerde çocuklar gezinin yapılacağı çevredeki faaliyetleri seçme konusunda özgür olmakla birlikte davranışlarını kontrol etme imkânına da sahiptirler. Öğretmenler çocukları bu tür alan gezilerinde daha rahat gözlemlene fırsatı bulmaktadırlar (Rennie, 2007). İnformal alan gezileri eğitime uygun bilişsel bir öğrenme modeli olarak tanımlanmaktadır (Hofstein ve Rosenfeld, 1996).

Çocuklar resmi olmayan öğrenme ortamlarında genellikle kendilerini daha rahat hissetmektedirler. Ayrıca, informal alan gezileri çocukların bireyselleşmelerini desteklemektedir. Bu gezilerde, çocukların yaptıkları faaliyetlerde rekabet ortamı yaratılmamakta, gezi süresince birbirleriyle iletişim kurmaları için çocuklara fırsatlar sunulmakta ve dışarıdan bir müdahale veya zorlama olmadan çocukların sosyal etkileşime girmeleri sağlanmaktadır. Bu geziler çocukların cesaretlerini artırırken aynı zamanda çocukları içsel olarak motive etmektedirler (Rennie, 2007). Çocuklar okuldaki deneyimlerinin büyük çoğunluğunu televizyon ve internet gibi araçlarla, yaşantıdan uzak bir şekilde elde edilmektedirler. Ancak, informal alan gezileri çocukların yaşantı merkezli bilimsel tecrübe edinmelerine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır (Rennie ve McClafferty, 1995). Okul öncesi öğretmenlerinin çalıştıkları okulun ve çevrenin imkânlarını göz önünde bulundurarak formal veya informal bir alan gezisine karar verirken dikkat etmeleri gereken bazı faktörler bulunmaktadır.

1.3. Alan Gezileri Planlanırken Dikkat Edilmesi Gereken Faktörler

Dikkatlice planlanan bir alan gezisi, sınıf duvarlarını genişleterek çocuklara sınıf deneyimleri dışında hayatı doğrudan öğrenmeleri için zengin bir ortam sunmaktadır (Riley, 1989; Strarnes, Hood, Selby, Moore, ve Pattison, 1995). Öğretmenlerin bu ortamları oluştururken hem güvenlik hem de sağlık hususlarını göz önünde bulundurmaları gerekmektedir (Saul, 1993).

Planlanan gezinin sınıfta işlenen temalar, konular ya da kavramlarla ilişkili olup olmadığı göz önünde bulundurulmalıdır. Alan gezisi düzenlenmeden önce eğitimsel hedeflerin ortaya konulması gerekmektedir. Örneğin, yakın çevredeki bir fırına yapılan eğitim gezisinin eğitimsel hedefleri arasında ekmek yapma sürecinin gözlemlenmesi ve toplumsal iş uygulamalarının anlaşılması yer almalıdır. Bu deneyim çocuklarda ilgi uyandırmalı, çocukların bilgi birikimini genişletmeli, bununla birlikte, çocuklar için eğlenceli olmalı ve okul faaliyetlerine çeşitlilik katmalıdır (Feeney, 1994; Hildebrand, 1986; Nachbar, 1992).

Alan gezilerinin hedefleri belirlenirken dikkat edilmesi gereken unsurlar şu şekilde sıralanmaktadır:

- Çocukların bilgi birikimleri ve deneyimlerine dayanan hedefler belirlenmelidir (Hildebrand, 1986).
- Çocukların ihtiyaçları, okudukları kitaplar, sordukları sorular, ilgi ve merakları göz önünde bulundurulmalıdır (Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison, 1995).
- Çocukların gelişimlerine uygun hedefler seçilmelidir (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).
- Çocuklar öğrendiklerini kendi yaşamlarında uygulamalıdır (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).
- Bir bütün olarak grubun ihtiyaçları bunun yanı sıra her çocuğun bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurulmalıdır (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Belirtilen bu unsurların dışında alan gezileri yapılırken dikkat edilmesi gereken önemli unsurlar aşağıda açıklanmıştır.

Alan gezisi yapılacak yerin uygunluğu

Çocuklara zengin ve ufuk açıcı deneyimler sunmak için okuldan uzak ve uzun mesafeler kat ederek gidilecek geziler düzenlenmesi gerekmemektedir. Öğretmenler, okul binası veya yakın çevrede de çok sayıda kıymetli ve ilginç geziler düzenleyebilirler. Eğitim gezileri okulda, okul binası dışında veya okulun bulunduğu çevrede düzenlenebilmektedir (Seefeldt ve Barbour, 1990). Ayrıca tüm bunlar, ek masraf çıkarmadan da gerçekleştirilebilmektedir. Bu tarz alan gezilerinde ebeveynlerinde desteği sağlanmaktadır. Ebeveynlerin ilgi göstermesi ve işbirliği

yapması öğretmenlerin zengin bir program oluşturmalarına katkı sunabilmektedir. Örneğin, itfaiyeci olan bir baba itfaiye binasına veya hemşire olan bir anne hastaneye gezi düzenlenmesine yardımcı olmaktadır (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Bina içerisinde

Küçük çocuklara yönelik alan gezilerinin basit ve okula yakın olmasına dikkat edilmelidir (Saul, 1993). Bu tarz alan gezileri çocuklarda şaşkınlık uyandırmamakla birlikte, örneğin çocuklara okulun farklı bölümlerini gezdirmek, onların okul çevresini daha iyi tanımalarına katkı sağlamaktadır. Bina içerisinde gezi düzenlenirken bazı çocuklar sınıfta kalmayı tercih edebilmektedirler. Böyle durumlarda sınıfın bu çocuklara göre düzenlenmesi gerekmektedir. Bütün bir grubun tüm gezilere katılması gerekmez. Bu yüzden küçük gruplarla da geziler düzenlenebilmektedir. Örneğin, okul binası içerisinde çocuklar; (1) yönetici, müdür, rehberlik servisi, hemşire ve diğer meslek elemanlarının odalarını, (2) bekçi odasını ve ısının borular vasıtasıyla sınıflara ve odalara nasıl dağıldığını öğrenmek için kazan dairesini ve (3) mutfakta kullanılan araçları görmek ve yemeklerin hazırlanmasına dair aşçıyla konuşmak için mutfağı gezebilmektedirler. Bu deneyimler çocukların mekânla ilişkili becerilerini geliştirmek için kullanılmaktadır. Çocuklar sayma becerilerini okuldaki kapı, merdiven, tuvalet, pencere veya okul çalışanlarını sayarak veya bu kişilerin meşgul olduğu farklı işleri kaydederken güçlendirmektedirler (Seefeldt ve Barbour, 1990).

Bina dışında

Çocukların kavram ve becerilerini güçlendirmek için çok sayıda alan gezisi deneyimleri planlanabilmektedir. Çocuklar öğretmenleriyle beraber yürüdüklerinde çevrelerindeki nesnelere normalden daha çok fark etmektedirler. Çünkü öğretmenler, çocukların dikkatlerini çevredeki nesnelere, kişilere ve olaylara çekerek çocukların bu nesnelere anlam yüklemelerini sağlamaktadırlar (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997). Bu bağlamda öğretmenler çocukların dikkatlerini çekmek için aşağıda belirtilen önerileri göz önünde bulundurmalıdırlar:

- Çocukların oyun alanına götürülebilir ve okul binasının şekline ve sınıflarının konumuna dikkat çekebilirler (Seefeldt ve Barbour, 1990). Etraftaki diğer binaların gösterilmesi çocuklarda çevreye dair farkındalığı ve ilgiyi arttırabilmektedir. Çünkü çocuklar öğretmenleriyle beraber yürürken çevrelerine dair daha fazla olay, olgu ve nesnenin farkına varmaktadırlar.
- Çocuklar oyun alanındaki taşların altına bakıp taşın altında ne tür canlıların yaşadığını gözlemleyebilirler (Russell, 1973).
- Çocuklar okulun çevresindeki yer solucanlarının genellikle nerede yaşadıklarını bulabilirler (Russell, 1973).
- Çocuklar yerdeki gölgeleri gözlemleyip, gölgelerle oynayabilirler (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

- Çocuklar okula gelen çöp kamyonu veya taşıma kamyonlarını gözlemleyebilirler. (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Okulun bulunduğu çevreye yönelik geziler:

Bu tarz gezilerde öğretmen, çocuklarla okul etrafındaki sokak işaretleri, trafik işaretleri ve ilan panolarını tespit etmekte veya saymakta, yine civar gezilerde yerel dükkânlara, mağazalara, petrol istasyonuna, hastaneye veya okula yakın diğer yerlere gitmektedir. Ayrıca çocuklar, etraftaki evleri, ağaçları, arabaları veya kamyonları saymaktadırlar. Okulun bulunduğu çevrede yapılacak diğer muhtemel gezi yerleri; tamirhaneler, süpermarketler, bahçe dükkânları, evcil hayvan dükkânları, çiftlikler, çiftçi pazarları, müzeler, büyük mağazalar, hastaneler, havalimanları, itfaiye merkezleri, otobüs terminali, dini yapılar, çocuk tiyatroları ve benzeri yerler olabilmektedir (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Alan gezileri çocukların ilgisini çekecek, yöresel, kültürel ve güncel önem taşıyan mekânlara yapılabilmektedir. Yörede çocukların ilgisini çekecek tarihî bir yer, bir ressamın sanat atölyesi, matbaa, tarla, bahçe, park ve herhangi bir materyalin, araç veya gercin üretim atölyesi gibi mekânlara alan gezileri de düzenlenmesi mümkündür (MEB, 2013).

Alan gezileri çocukların gelişimlerine uygun, öğrenme ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olmalıdır; aksi takdirde çocuklar için iyi bir deneyim olmayacaktır. Örneğin, okul öncesi çocuklarıyla sebze ve meyveleri incelemek için markete düzenlenen bir alan gezisi uygun bir eylemken, çocuklardan markette gıda etiketlerini okumalarını ve bu bilgilere dayanarak akıllı gıda seçimi yapmalarını beklemek uygun bir eylem olmayacaktır. Bu tür bir etkinlik ilkokula devam eden çocuklar için daha uygun olacaktır (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Zaman

Öğretmenler alan gezilerini planlarken, faaliyete katılan çocuklar ve yetişkinler için uygun olan zamanı iyi planlamalıdır (Saul, 1993). Ebeveynler için zaman oldukça önemlidir ve bu yüzden de etkin bir biçimde kullanılmalıdır (Hildebrand, 1986).

Taylor ve arkadaşları'na göre (1997) alan gezilerinde zamanı iyi planlamak için öğretmenlerin aşağıda belirtilen soruları iyi cevaplamaları gerekmektedir:

- Bu gezi 4 veya 6 yaş grubu için aşırı yorucu mu?
- Trafığe takılmamak için en uygun gidiş ve dönüş saatleri nelerdir?
- Alan gezisinin yapılacağı yere gitmek için en iyi güzergâh neresidir?
- Gezi için okul minibüsü ya da otobüsü kullanılabilir mi?
- Çocukların gözlem ve inceleme yapmaları için süre yeterli mi?

Maliyet

Alan gezilerinin düzenlenmesinde maliyet önemli bir unsurdur. İster devlet okulu ister özel okul olsun, çoğu okulun parasal kaynağı sınırlıdır. Okulun bütçesi ve ailelerin gelir düzeyi göz önünde bulundurularak alan gezileri düzenlenmelidir. Alan gezilerinin yapılacağı yer ücretsiz olsa bile gidilecek yer için ulaşım ücreti sorun olabilmektedir. Bazı durumlarda, ebeveynler veya gönüllü kuruluşlar ulaşım ücreti konusunda katkı sağlayabilmektedirler (Hildebrand, 1986).

Alan gezilerini planlama aşamasında, toplam maliyet tahmin edilmelidir. Dikkatlice planlanan bir eğitim gezisi her zaman uygun bir maliyete sahip olmalıdır ve öğretmenler bu gezinin sınırlı kaynaklarını iyi kullanmayı bilmelidirler (Hildebrand, 1986). Örneğin, ücretsiz olarak at çiftliğine düzenlenen bir alan gezisinde çocuklar ata binme, dokunma, yem verme gibi deneyimler yaşanmakta, aynı zamanda atları oynarken ve dinlenirken görme fırsatı bulmaktadırlar. Ayrıca, çocuklar atların fotoğraflarını çekerek onlarla ilgili albüm de oluşturabilmektedirler (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Yukarıda bahsedilen unsurlar göz önünde bulundurularak planlanan bir alan gezisi etkinliğinin başarılı olması ve hedeflenen amaçlara ulaşabilmesi için alan gezisinden önce, gezi süresince ve gezilerin bitiminde yapılması gerekenler de oldukça önemlidir. Aşağıda bu konuyla ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Alan gezisinden önce yapılması gerekenler

Alan gezileri düzenlenirken okul öncesi eğitim programında belirtilen öğrenme hedefleri ve çocukların deneyimleri ve ilgileri göz önünde bulundurularak planlama yapılmalıdır (Seefeldt ve Barbour, 1990). Örneğin çocuklara nereleri merak ettikleri veya nereleri gezmek istedikleri ile ilgili çeşitli sorular sorularak alan gezileri yapılacak yerler belirlenebilmektedir (Feeney, 1994; Hoke, 1991; Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison, 1995).

Alan gezileri yapılmadan önce geziye dair okul kuralları ve yönetmelikler iyi bilinmelidir. Bu noktada ailelerin çocuklarının söz konusu gezi etkinliğine katılımına ilişkin izin belgelerinin alınması en önemli noktalardan biridir (Saul, 1993). Bazı durumlarda müdürden, okulun bağlı olduğu üst yönetimden ya da ebeveyn danışma kurulundan da izin almak gerekebilmektedir (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Düzenlenecek gezi etkinliğinden önce, alan gezisinin yapılacağı yerdeki kurum ve kuruluşlarla irtibata geçilerek ilgili kişi veya kişilerle görüşülmelidir (Seefeldt, 1993). Öğretmen alan gezisinden önce gidilecek yeri ziyaret etmeye çalışmalıdır (Hoke, 1991; Skrupskelis, 1990; Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison, 1995). Bu ziyaret öğretmenin alan gezisi yapılacak yerin çocuklar için güvenli olup olmadığına karar vermesi açısından önemlidir. Çünkü ön bir değerlendirme ile öğretmen geziyi iptal

edebilmekte veya gerekli tedbirleri alarak geziyi gerçekleştirebilmektedir. Bu aşama gezinin ne kadar süre alacağını belirlemek için de önemlidir (Seefeldt, 1993).

Düzenlenecek gezi etkinliklerinden önce ailelere gezinin yapılacağı yer ile ilgili bilgi içerikli notlar gönderilmelidir. Bu notta gezinin hedefi, içeriği, tarih ve saati, yeri, maliyeti (söz konusu ise paranın gönderilmesi gereken tarih), ebeveyn izin belgesi ve isteyen ebeveynlerin alan gezilerine katılım durumları yer almalıdır (Saul, 1993). Notlarda ebeveynlerin çocuklarını geziye nasıl hazırlayabilecekleri konusunda önerilere de yer verilebilmektedir. Örneğin, ebeveynlerin gezinin nasıl bir etkinlik olacağına dair çocuklarıyla konuşmaları, çocuklarına gezi sırasında nasıl davranmaları gerektiğini anlatmaları, gezi sonrasında çocuklarının yaşadığı deneyimler hakkında sohbet etmeleri veya çocuklarından deneyimleri ile ilgili resim çizmeleri bu önerilerden bazılarıdır (Hildebrand, 1986).

Öğretmen de alan gezisi öncesi çocuklarla konuşmalıdır (Riley, 1989; Saul, 1993; Skrupskelis, 1990; Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison, 1995). Bu konuşmada, öğretmen çocuklara nereye gidecekleri, gezi yerinde neler yapacakları ve neler görecekları konusunda bilgi vermelidir (Seefeldt, 1993). Öğretmen çocuklara gezi öncesi açıklama yaparken, hikâye kitaplarından, çeşitli resimlerden, şarkılar ya da oyunlardan yararlanabilmektedir (Saul, 1993; Skrupskelis, 1990). Öğretmenin gezi öncesi açıklama yapmasının temel sebebi alan gezisine dair çocuklarda temel bir anlayış geliştirmektir. Örneğin, havaalanına yapılacak bir gezi için günler öncesinden sınıfta hazırlık yapılmaktadır. Bu durumda öğretmen sınıfın farklı öğrenme merkezlerine hava alanında yapılması gereken etkinlikler ile ilgili sahne donanımı ve malzemeler yerleştirebilmektedir (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Çocuklara gezi sırasında dikkat etmeleri gereken güvenlik kuralları hatırlatılmalıdır (Feeney, 1994). Bu kuralların çocuklar ve onlara eşlik eden yetişkinlerle beraber gözden geçirilmesi oldukça önemlidir, çünkü herkesin kendinden ne beklediğini bilmesi güvenli bir gezinin önkoşuludur (Seefeldt, 1993; Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison, 1995). Gezinin çocuklar için güvenli olması için gezi etkinliğine eşlik edecek yeterli sayıda yetişkin bulundurulması da oldukça önemlidir. Redleaf (1983), gezi süresince çocuk-yetişkin orantısını şöyle belirtmektedir: iki yaşındaki iki çocuk için bir yetişkin, üç yaşındaki dört çocuk için bir yetişkin ve dört-beş yaşındaki beş çocuk için bir yetişkin. Taylor, Morris ve Cordeau-Young'a göre (1997) ise yeni yürümeye başlayan üç çocuk için bir yetişkin, dört yaşındaki dört çocuk için bir yetişkin beş yaşındaki beş çocuk için bir yetişkin ve altı ilkokul öğrencisi için bir yetişkinin alan gezisinde olması gerekmektedir.

Öğretmen gezi öncesi acil durumlar için önceden hazırlık yaparak ilk yardım seti, peçete ve su termosu gibi malzemeleri tedarik etmelidir (Seefeldt, 1993). Ayrıca öğretmenin cep telefonu yanında olmalı, çocuğun ebeveyninin ve doktorunun telefon numaralarının yanı sıra ebeveynlere ulaşamadığında acil aranacak kişinin numarası da yanında bulunmalıdır (Saul, 1993). Öğretmen çocuklar için yaka kartları

hazırlamalı, bu yaka kartlarının üzerine çocukların adı yerine okulun adı ve telefon numarasını yazmalıdır. Böylece yabancılar çocuklara yaklaştığında çocukları isimleri ile çağırarak onları kandırma ihtimalleri ortadan kalkmış olmaktadır. Uzun bir gezi sırasında ise çocukların acıkma ihtimaline karşı yiyecek paketi hazırlanmalıdır (Saul, 1993). Eğer alan gezisi okul saatlerinin ciddi bir bölümünü alıyorsa piknik yapma planı da düşünülmelidir. Gezi öncesi ve gezi bitiminde servis şoförü geziye hazır değilse veya trafik yoğunsa öğretmenin çocukları bir şeyle meşgul etmek için yanına bazı materyaller (örn., kitap, parmak oyunları veya halka oyunları) alması da yararlı olacaktır (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Alan gezisi boyunca yapılması gerekenler

Alan gezisi sırasında bazı tehlikeler söz konusu olduğu için çocukların okuldan alınıp başka bir yere götürülmesi dikkatli bir planlama sürecini gerektirmektedir. Örneğin, yolda kaza veya kaybolma olaylarının meydana gelmemesi için gereken tedbirlerin alınması önemlidir. Bu bağlamda okul yasal sorumluluklarını yerine getirmelidir (Saul, 1993).

Gezi sırasında yapılması gerekenler aşağıda sıralanmıştır:

- Çocukların kendilerini özgür ve güvende hissetmeleri ve çevreye dair tecrübe elde etmelerine olanak sağlanması için yeteri kadar yetişkin gözetimi sağlanmalıdır (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).
- Gezi sırasında ve uygun zamanlarda güvenlik kuralları tekrar edilmelidir (Seefeldt, 1993).
- Çocuklara eşlik eden yetişkinler de güvenlik kurallarını çok iyi bilmelidirler (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).
- Çocuklara servise binmeden önce tuvalet ihtiyaçları olup olmadığı sorulmalıdır (Seefeldt, 1993).
- Gezi süresince ilk yardım seti bulundurulmalıdır (Saul, 1993; Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison, 1995).

Öğretmen veya yetişkinler gezi süresince çocukları bir arada tutmaya özen göstermelidirler. Bunun için öğretmenlerin, çeşitli şarkılar, tekerlemeler veya parmak oyunlarından yararlanmaları mümkündür (Seefeldt, 1993). Çocukları bir grup olarak bir arada tutmak için öğretmen düğümlü bir halat oluşturabilmekte; böylece çocuklar gezi boyunca bu düğümden tutabilmektedirler. Düğümlerin arasında yeterince boşluk olmalıdır. Bu sayede her çocuğun yürümesi için yeterli alan sağlanmış olmaktadır (Saul, 1993). Gidilecek yere varmadan önce çocuklara ne görecekleri tekrar anlatılmalıdır. Böylece öğretmenler çocukların dikkatini eğitimsel hedeflere odaklayabilmektedir. Ayrıca, çocukların nerede buldukları, nereye gidecekleri, nasıl gidecekleri ve okula nasıl döneceklerini gösteren bir harita hazırlanmalıdır (Seefeldt, 1993).

Gezi esnasında çocuklara soru sorma fırsatı verilmelidir ya da sorular sorularak, çocukların gözden kaçırdıkları nesne ve olayları fark etmelerine olanak sağlanmalıdır. Çocukların daha sonra görmeleri, dinlemeleri ve tartışmaları için gezi süresince resimler çekmek ya da ses kaydı almakta mümkündür (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Her çocuk eşsizdir ve her alan gezisi emsalsizdir. Bu yüzden her alan gezisi tecrübesi çok farklı akademik, bilişsel ve sosyal kazanımlarla sonuçlanmaktadır (Rennie, 2007). Çocukların önceden edindiği tecrübeler ve bilgiler alan gezisi deneyimleri ile yeni bilişsel becerilerin temellerini oluşturmaktadır (NRC, 2009). Bu nedenle gezi süresince öğretmen, soracağı sorularda, yapacağı açıklamalarda ve çocukların dikkatlerini çektiği durumlarda çocukların hazırbulunuşluk düzeylerini dikkate almalıdır.

Alan gezisi sonrası yapılması gerekenler

Alan gezilerinden sonra yapılan etkinlikler oldukça önemlidir. Bir eğitim gezisinin çocuklar için ne kadar önemli olduğu çoğunlukla yetişkinlerin, çocukların bu deneyime dair ifadelerini duyduklarında fark edilmektedir. Alan gezilerinin çocuklar için değerli bir deneyim olduğu bilinmektedir fakat öğretmenin çocukların gezi süresince edindikleri tecrübelerle sınıfta anlatılan kavramlar ve yapılan etkinlikler arasında bağlantı kurmalarını sağlaması önemlidir. Aksi takdirde alan gezileri sadece bir tecrübeden ibaret olacaktır (Kisiel, 2006).

Çocukların ilgilerini ve öğrenmelerini en üst seviyeye çıkarmak için gezi sonrası değerlendirme önem kazanmaktadır. Öğretmen alan gezisinden sonra gezide yaşanan deneyimleri farklı etkinlikler yoluyla değerlendirebilmektedir (Behrendt ve Franklin, 2014). Geziden bir gün sonra çocukların gezi süresince yaşadıklarını ifade edecekleri etkinlikler düzenlenmelidir. Böylece çocuklar gezi süresince öğrendikleri hakkında düşünerek, fikirler ve olaylar arasında bağlantı kurma fırsatı edinmektedirler. Ayrıca, gezi sonrasında, çocukların yaşadıkları deneyimleri tartışacakları ortamlar oluşturulmalı, gezi esnasında yaşadıklarını çeşitli materyaller kullanarak oynamaları desteklenmelidir. Çocuklara kendi deneyimlerine dair resim çizmeleri için fırsatlar sunulacağı gibi çocuklarla gezide çekilen fotoğraflar hakkında sohbet edilebilmesi de mümkündür. Bu fotoğrafları kullanarak hikâyeler oluşturulabilmektedir. Çocuklar alan gezisi süresince yaptıkları etkinlikleri okulda sergileyebilmekte ya da yaşadıklarını anlatarak öğretmeninden yazmasını isteyebilmektedirler (Taylor, Morris ve Cordeau-Young, 1997).

Gezi süresince verdikleri desteklerden dolayı ailelere teşekkür mektubu yazılması (Skrupskelis, 1990; Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison; 1995) veya ailelere çocukların yaşadıkları deneyimler ile ilgili notlar gönderilmesi gezi sonrası yapılacak etkinlikler arasında yer almaktadır. Ayrıca notlarla birlikte gezi süresince yaşanan deneyimlerin bazılarını temsil eden fotoğraflar ve resimlerinde gönderilmesi

mümkündür. Böylece etkinliğe katılmayan ebeveynler de gezi hakkında çocuklarıyla konuşabilme fırsatı yakalayacaklardır (Starnes, Hood, Selby, Moore ve Pattison, 1995).

2. Sonuç ve Öneriler

Yapılan bu çalışmada alan gezisi etkinliklerine uygulamada yeterince yer verilmemesinin nedenleri ele alınmış, alan gezisi türleri tanıtılmış, alan gezisi planlanırken dikkat edilmesi gereken faktörler, alan gezisinden önce yapılması gerekenler, alan gezisi süresince yapılması gerekenler ve alan gezisi sonrası deneyimler alan yazından yararlanılarak açıklanmaya çalışılmıştır.

İlgili alan yazın incelendiğinde, alan gezilerinin çocukların tüm gelişim alanlarını desteklemeleri, çocukların olayları, kişileri doğal koşulları içinde tanımalarını sağlamaları, eğlenirken öğrenmelerine fırsat vermeleri ve sınıf içinde çocukların öğrendiklerini hayatın içinde uygulama fırsatı yakalamaları gibi birçok olumlu katkısı olduğu bulunmuştur. Söz konusu alan yazın incelendiğinde mevcut çalışmaların tamamına yakınının yurtdışı kaynaklı olduğu gözlenmiştir. Diğer bir ifadeyle, Türkiye’de okul öncesi eğitimde alan gezisi etkinliklerinin önemini yansıtan veya alan gezilerinin çocuklar üzerindeki etkilerini ortaya koyan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca, okul öncesi öğretmenlerinin güncel okul öncesi eğitim programında yer alan 10 etkinlik türüne günlük akışlarında dengeli bir şekilde yer vermeleri gerekirken, alan gezileri en az uygulanan etkinlik olarak belirlenmiştir. Alan gezilerine uygulamada yeterince yer verilmemesinin farklı sebepleri olmakla birlikte bu sebeplerin başlıcaları şu şekilde sıralanabilir: zamanla ilgili problemler, personelle ilgili problemler, okul yönetimi ile ilgili problemler, maddi imkânlarla ilgili problemler ve resmi işlemlerle ilgili problemler.

Bu çalışmada, okul öncesi dönemde alan gezisi etkinlikleri planlanırken yakın çevreden başlanması gerektiği, öğretmenlerin formal ya da informal gezi etkinlikleri planlayabilecekleri belirlenmiştir. Alan gezisi etkinliklerinden beklenen öğrenme çıktılarının sağlanabilmesi için, okul öncesi öğretmenlerinin gezi öncesi, gezi sürecince ve gezi sonrasında yapılması gerekenleri dikkatli planlanmaları gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, alan gezilerinden beklenen hedeflere ulaşılmasında ailelerin desteği hayati derecede önemlidir. Ailelerin, çocuklarının gezi etkinliğine katılmalarına ilişkin izin verme, gezi etkinliği süresince öğretmene yardımcı olarak destek verme ve gezi sonrasında çocuklarıyla paylaşımlarda bulunma üzere her aşamada farklı rol ve destekleri söz konusudur.

Sonuç olarak; okul öncesi eğitim basamağında alan gezilerine yeterince yer verilmesi için, okul öncesi öğretmenlerine yönelik alan gezisi etkinliklerinin önemi ve alan gezileri düzenlenirken dikkat edilmesi gereken unsurlara ilişkin seminerler düzenlenebilir. Okul öncesi öğretmenlerinin alan gezilerinin önemine inanmaları durumunda birçok engel ile mücadele ederek, sınıflarında alan gezilerine yeterince

yer verebilecekleri düşünülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin alan gezisi etkinlikleri düzenlerken yaşadıkları sorunlar araştırılarak, söz konusu sorunların giderilmesine yönelik önlem ve düzenlemelerin yetkililer tarafından ele alınması, buna bağlı olarak da okul öncesi eğitim kurumlarında alan gezilerine daha fazla yer verilmesi sağlanabilir. Okul öncesinde alan gezilerine ilişkin örnek uygulamaların Milli Eğitim Bakanlığının internet sitesinden yayınlanarak farklı ve ilginç alan gezilerinin düzenlenmesi için okul öncesi öğretmenlerinin motivasyonları artırılabilir.

Bundan sonraki çalışmalarda, alan gezisi etkinliklerinin çocukların farklı gelişim alanlarını nasıl desteklediği ile ilgili araştırmalar yapılabilir. Alan gezilerine ilişkin ailelerin ve öğretmenlerin görüşleri incelenebilir. Devlete bağlı okul öncesi eğitim kurumlarının ve özel kurumların alan gezilerine ilişkin uygulamaları karşılaştırılabilir.

Kaynakça

- Behrendt, M. & Franklin, T. (2014). A review of research on school field trips and their value in education. *International Journal of Environmental & Science Education*, 9, 235-245.
- Bilen, M. (1993). *Plandan uygulamaya öğretim*. Ankara: Takav Matbaacılık.
- Bowker, R. & Tearle, P. (2007). Gardening as a learning environment: A study of children's perceptions and understanding of school gardens as part of an international project. *Learning Environments Research*, 10(2), 83-100.
- Day, M. C. & Parker, R. K. (1977). *The preschool in action* (2nd ed.) Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- Demir, M. K. (2007). Sınıf öğretmenlerinin hayat bilgisi ve sosyal bilgiler derslerinde gözlem gezisi yöntemini uygulama durumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 323-341.
- Ertör, E. (2015). *İlkokulda görev yapan anasınıfı öğretmenlerinin yaşadıkları yönetsel sorunlara ilişkin görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Ertör, E. & Akan, D. (2016). The views of the teachers related to the problems the nursery class teachers encounter in personnel services and general services. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 1-21.
- Falk, J. H., Martin, W. W. & Balling, J. D. (1978). The novel field trip phenomenon: Adjustment to novel settings interferes with task learning. *Journal of Research in Science Teaching*, 15(2), 127-134.
- Feeney, L. (1994). Today's teacher trips: Fabulous field trips, *Early Childhood Today*, 8, 8.

- Gerber, B. L., Cavallo, A. M. L., & Marek, E. A. (2001). Relationships among informal learning environments, teaching procedurs and scientific reasoning ability. *International Journal of Science Education*, 23(5), 535-549.
- Griffin, S. (1990). Going fishing to teach respect for nature. *Dimensions of Early Childhood*, 18(3), 8-9, 32.
- Hannu, S. (1993). *Science centre education. Motivation and learning in informal education*. Unpublished doctoral dissertation, Helsinki University, Finland. <http://eric.ed.gov/?id=ED363613> adresinden edinilmiştir.
- Haynes, N. M., Harris, M., Knuckle, E. P. & Comer, J. P. (1983). Benefits of structured field trip activities on performance on the Peabody Picture Vocabulary Test (PPVT) among a group of black preschoolers. *Reports-Research/Technical*, 143, 2-9.
- Hildebrand, V. (1986). *Introduction to early childhood education*. NewYork: Macmillan.
- Hofstein, A. & Rosenfeld, S. (1996). Bridging the gap between formal and informal science learning. *Studies in Science Education*, 28, 87-112.
- Hoke, M. (1991). Field-trip tips. *Science and Children*, 28(2), 20-21.
- Hudak, P. (2003). Campus field exercises for introductory geoscience courses. *Journal of Geography*, 102(5), 220-225.
- Kalvaitis, D. (2007). A recipe for outdoor classroom management. *Green Teacher*, 81, 36-38.
- Kisiel, J. (2006). More than lions and tigers and bears—Creating meaningful field trip lessons. *Science Activities*, 43(2), 7-10.
- Krepel, W. J. & Durrall, C. R. (1981). *Field trips: A guideline for planning and conducting educational experiences*. Washington, DC: National Science Teachers Association.
- Koç, F., ve Sak, R. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki etkinliklere yönelik öz-yeterlik inançlarının incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1).
- Kola-Olusanya, A. (2005). Free-choice environmental education: Understanding where children learn outside of school, *Environmental Education Research*, 11(3), 297-307. doi: 10.1080/13504620500081152.
- Leback, K. (2007). Mediating cultural borders during science field trips. *Cultural Studies of Science Education*, 2, 847-882.
- Lei, S. A. (2010a). Assessment practices of advanced field ecology courses. *Education*, 130(3), 404-415.

- Lei, S. A. (2010b). Field trips in college biology and ecology courses: Revisiting benefits and drawbacks. *Journal of Instructional Psychology*, 37(1), 42-48.
- Mason, J. L. (1980). Field work in earth science classes. *School Science and Mathematics*, 80, 317-322.
- Mawdsley, R. D. (1999). Legal issues involving field trips. *School Business Affairs*, 65(9), 28-31.
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- Michie, M. (1998). Factors influencing secondary science teachers to organise and conduct field trips. *Australian Science Teacher's Journal*, 44, 43-50.
- Nachbar, R. (1992). What do grown-ups do all day? The world of work, *Young Children*, 47(3), 6-12.
- National Research Council. (2009). *Learning science in informal environments: People, places, and pursuits*. Washington, DC: The National Academies Press.
- Rebar, B. M. (2012). Teacher's sources of knowledge for field trip practices. *Learning Environmental Research*, 15(81), 81-102. doi 10.1007/s10984-012-9101-y.
- Redleaf, R. (1983). *Open the door let's explore*. St. Paul, MN: Resources for Child Caring.
- Rennie, L. J. (2007). Learning science outside of school. In S.K. Abell ve N.G. Lederman (Ed.), *Handbook of Research on Science Education* (s.125-167). Mahwah, New Jersey: Erlbaum.
- Rennie, L. J. & McClafferty, T. P. (1995). Using visits to interactive science and technology centers, museums, aquaria, and zoos to promote learning in science. *Journal of Science Teacher Education*, 6(4), 175-185.
- Riley, S. (1989). Pilgrim age to elmwood cemetery. *Young Children*, 44(2), 33-36.
- Russell, H. (1973). *Ten-minute field trips*. Washington, DC: National Science Teachers Association.
- Saul, J. (1993). Ready, set, let's go! Using field trips in your curriculum. *Day Care and Early Education*, 27(1), 27-29.
- Scarce, R. (1997). Field trips as short-term experiential education. *Teaching Sociology*, 24(3), 219-226.
- Seefeldt, C. (1993). *Social studies for the preschool-primary child*. New York: Macmillan.
- Seefeldt, C. & Barbour, N. (1990). *Early childhood education: An introduction*. Columbus, OH: Merrill.

- Skrupskelis, A. (1990). Going places with young children. *Dimensions of Early Childhood, 18(3)*, 3-6.
- Skop, E. (2009). Creating field trip-based learning communities. *Journal of Geography, 107(6)*, 230-235. doi: 10.1080/00221340802620164.
- Starnes, L., Hood, B., Selby, K., Moore, C. & Pattison, J. (1995). Plan successful field trips. *Dimensions of Early Childhood, 23(4)*, 13-15, 32.
- Tal, T. & Morag, O. (2009). Reflective practice as a means for preparing to teach outdoors in an ecological garden. *Journal of Science Teacher Education, 20(3)*, 245-262.
- Taylor, S. I, Morris, V. & Cordeau-Young, C. (1997). Field trips in early childhood settings: Expanding the walls of the classroom. *Early Childhood Education Journal, 25(2)*, 141-146.
- Zigler, E. & Trickett, P. (1974). IQ. Social competence and evaluation of early childhood intervention programs. *American Psychologist, 33(9)*, 789-798.

Extended Abstract

Field trip activities provide children to develop some significant behaviours including recognizing of people in their natural conditions, understanding problems, thinking critically, developing the sense of responsibility, and collaborating with others (Bilen, 1993). The main learning spaces in which children can entertainingly learn out of classrooms consist of sport centers, zoos, botanical parks, forestlands, museums, libraries, nature centers (caves, lakes, rivers, shore areas and others), theaters, cinemas, regional colleges and universities, and various social institutions and organizations (Smith Walter, Hargrove, and Ervin, 2014). The stated natural environments enable the complex information and the phenomena presented in school to be observed in their natural environments, thereby providing children to be aware of the real world and to gain the first-hand experience (Bowker and Tearle, 2007; Kola – Olusanya, 2005; Leback, 2007; Rebar, 2012; Scarce, 1997; Skop, 2009). The conducted researches related to field trip activities demonstrate that these natural environments contribute to the education of children in schools (Gerber, Cavallo ve Marek, 2001; Hannu, 1993).

The despite of the positive effects of the field trips on children's development and education mentioned above, the field trips are not organized enough by pre-school education institutions (Mason, 1980). The reasons why pre-school institutions do not practice the field trips enough can be listed as poor time planning, the lack of staff in trip area, insufficient support by school administration, inability of teachers to coordinate children, the lack of financial resources, transportation problems, time-

consuming official processes, and too much children to visit somewhere (Mason, 1980).

The field trips are divided into two groups as formal and informal. Formal field trips are the structured activities based on a pre-determined program. Informal field trips are the semi-structured trips. When the goals of a field trip are determined, the goals should be based on children's existing knowledge and experiences (Hildebrand, 1986). In other words, children's needs, books, questions, and interests should be taken into consideration as the goals are determined (Starnes, Hood, Selby, Moore & Pattison, 1995). Additionally, the goals which are appropriate to children's development should be chosen. Children should be capable of applying what they learn to their own lives (Taylor et al., 1997). Not only are the needs of children considered as a whole group, but also as individually (Taylor et al., 1997). In addition to what mentioned about field trips above, when field trips are organized, it is not required that the field trips happen far from schools with the aim of providing children to have rich and seminal experiences. Teachers can organize numerous interesting field trips in schools or immediate environment of schools. Educational trips can happen in schools, out of school buildings, or immediate environment of schools (Seefeldt ve Barbour, 1990). When planning field trips, teachers should determine the most appropriate time for children and adults (Saul, 1993). Finance is a significant factor to organize field trips. As organizing field trips, both the budget of schools and the level of income of parents should be considered (Hildebrand, 1986).

It is required that field trips are planned in accordance with the learning objectives of pre-school curriculum and children's experiences (Seefeldt ve Barbour, 1990). Before field trip activities are applied, teachers should talk with the relevant staffs in the go-to institution (Seefeldt, 1993). Additionally, parents should be informed about the trip through a informed document. The informed document can include some information about the field trip including its objectives, content, date and time, location, cost (If required, the payment deadline of the trip cost), parent consent form, and parent participation (Saul, 1993). Before the field trip, teachers should arrange a informed meeting for children (Riley, 1989; Saul, 1993; Skrupskelis, 1990; Starnes ve ark., 1995).

Teachers or adults should be attentive to hold children together during the trip. For this reason, teachers can engage children's attention through various songs, rhymes, or finger games (Seefeldt, 1993). During the trip, children should have a chance to ask questions or children should be pushed to see what they could not realize by asking questions. For the classroom discussion later, teachers can take some photos or record videos during the trip (Taylor ve ark., 1997).

After the trip, teacher can evaluate children's trip experiences through various activities (Behrendt ve Franklin, 2014). A day later, teachers should do some activities in which children can talk about their trip experiences. Therefore, children can have

an opportunity to reflect what they learn from the field trip by relating some ideas and events. After the field trip, some discussion spaces should be opened for children to talk about their trip experiences (Taylor ve ark., 1997).

This study deals with the reasons why field trip activities are not applied in practice enough. Additionally, the study focuses on the field trip types, points to take into consideration during planning a field trip, before a field trip, during the field trip, and after the field trip. As the relevant literature is reviewed, children take advantage of field trips on several accounts. Field trips provide children to develop themselves, to understand happenings and persons in their natural circumstances, to entertainingly learn, and to apply what they learn from schools into real life circumstances. Looking at the relevant literature, it is observed that many of the existing studies come from international ground.

Consequently, in order to increase field trip applications during pre-school term, there is a significant need of organizing various seminars in which teachers can improve an understanding about field trips' importance and process. When teachers begin to believe its importance, they begin to place field trips into their educational practices. Additionally, if much more researches on the problems teachers encounter as they organize field trips are conducted and if some precautions are taken to these problems by relevant authorities, field trip activities can become much more common during pre-school term. Further studies may focus on how field trip activities affect different zones of development in children. Additionally, the views related to field trips of both families and parents may be investigated by other researchers.